

Sygn. akt VIII U 38/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Agata Kędzierawska

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2014 r. w Gliwicach

sprawy M. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania M. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 23 lipca 2012 r. **nr** (...)

2 grudnia 2013 r. **nr** (...)

1. umarza postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji z 23 lipca 2012 roku;
2. oddala odwołanie od decyzji z 2 grudnia 2013 roku.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt VIII U 38/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. w oparciu o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 ze zmianami) przeliczył ubezpieczonej M. M. emeryturę od 1 listopada 2013 roku. W decyzji wskazano, że kwota skorygowanego i zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 256.787,25 zł.

W odwołaniu ubezpieczona domagała się ponownego ustalenia wysokości kapitału początkowego i obliczenia go na podstawie faktycznego okresu pozostawania w ubezpieczeniu. W uzasadnieniu wskazała, że zaskarżona decyzja zawiera obliczenie wskaźnika wysokości kapitału początkowego w oparciu o wybór 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. lata 1980-1989. W okresie od 23 czerwca 1988 roku do 22 czerwca 1991 roku ubezpieczona przebywała na urlopie

wychowawczym. W związku z powyższym w roku 1989 dochód jej był zerowy co wpłynęło na obniżenie wskaźnika. Przed dniem 1 stycznia 1999 roku ubezpieczona nie ma 10 kolejnych lat kalendarzowych podczas, których podlegałaby ubezpieczeniu ponieważ korzystała z urlopu wychowawczego.

Ubezpieczona wniosła także odwołanie od decyzji z 23 lipca 2012 roku. Na rozprawie 7 marca 2014 roku cofnęła odwołanie w tej części.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania i podtrzymał stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji. Na rozprawie 7 marca 2014 roku ZUS wyraził zgodę na częściowe cofnięcie odwołania.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona M. M. urodziła się (...). W dniu 1 stycznia 1999 roku miała 46 lat. Na dzień 1 stycznia 1999 roku ubezpieczona legitymowała się stażem 10 lat, 4 miesięcy i 17 dni okresów składkowych i 6 lat, 7 miesięcy, 28 dni okresów nieskładkowych / w tym 3 lata, 2 miesiące i 10 dni sprawowania opieki nad dzieckiem/. Łącznie 17 lat, 13 dni. Decyzją z dnia 2 grudnia 2013 roku ZUS ustalił ponownie ubezpieczonej wysokość emerytury przez ponowne ustalenie wysokości kapitału początkowego. Emeryturę przyznano ubezpieczonej od 26 lipca 2012 roku, jej wysokość została obliczona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalno-rentowej. Do obliczenia wysokości kapitału początkowego przyjęto lata 1980-1989 i wwpw kapitału początkowego wyniósł 83,45%. Zgodnie z przepisami obowiązującymi w dacie wydania decyzji za 1980 rok, w którym ubezpieczona pierwszy raz pozostawała w ubezpieczeniu przyjęto sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok- odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w tym roku. Wartość kapitału początkowego wyniosła 84.563,49 zł.

Dnia 8 listopada 2013 roku wpłynął wniosek ubezpieczonej o ponowne ustalenie kapitału początkowego. Oddział decyzją z dnia 19 listopada 2013 roku ponownie ustalił wysokość kapitału początkowego przyjmując do obliczenia wwpw kapitału początkowego w latach 1980 i 1988 sumę kwot przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok – odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu w tym roku. Wartość kapitału początkowego wyniosła 86.626,32 zł.

Kapitał początkowy w decyzjach został ustalony z uwzględnieniem, że w 1989 roku dochód ubezpieczonej wyniósł 0 zł. W całym 1989 roku ubezpieczona przebywała na urlopie wychowawczym.

Powyższy stan faktyczny ustalił Sąd na podstawie akt Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. dotyczących ustalenia kapitału początkowego i emerytury M. M..

Wymienione wyżej dowody Sąd uznał za w pełni wiarygodne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej M. M. od decyzji z dnia 2 grudnia 2013 roku nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2004r., Nr 39, poz. 353 ze zmianami):

1. kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12.
3. Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed 1 stycznia 1999 r.

Natomiast zgodnie z normą art. 15 podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego

z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

2. W przypadku gdy zainteresowany w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłosił wniosek o emeryturę, pobierał przez więcej niż 10 lat zasiłek przedemerytalny, podstawę wymiaru emerytury stanowi ustaloną w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany nabył prawo do tego zasiłku.

2a. Jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy.

Zgodnie z przepisem art. 16 ustawy przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1 i 2, przyjmuje się lata kalendarzowe następujące bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu.

Według art. 17 ust. 1 jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1-4, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się podstawę wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu, z uwzględnieniem ust. 2 i 3. Przepis art. 15 ust. 3 stosuje się odpowiednio/.../

3. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5, z powodu pełnienia zastępczej służby wojskowej, odbywania czynnej służby wojskowej albo korzystania z urlopu wychowawczego.

Ubezpieczona domagała się ustalenia wppw kapitału początkowego na podstawie 9 lat od 1980 roku do 1988 roku ponieważ w 1989 roku przebywała na urlopie wychowawczym. W ocenie Sądu uwzględnienie stanowiska odwołującej nie jest możliwe. Stoi temu na przeszkodzie treść art. 16 ustawy emerytalno-rentowej, który nakazuje w kolejnych 10 latach kalendarzowych uwzględnić okresy w których przez rok lub jego część wnioskodawca nie pozostawał w ubezpieczeniu. Sąd Okręgowy podziela stanowisko zajęte w uchwale SN z 13 maja 2004 roku, III UZP 11/03, w której stwierdzono:

Przyjęcie okresu faktycznego ubezpieczenia dla ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego zgodnie z zasadami określonymi w art. 174 ust. 3 w związku z art. 17 ust. 1 lub 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353) może mieć miejsce jedynie wówczas, gdy podstawy tej nie można obliczyć na zasadach przewidzianych w art. 174 ust. 3 w związku z art. 15 i 16 tej ustawy.

SN wskazał: „Przepis art. 174 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi, że podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych jest wybierany z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r./ przepis w brzmieniu obowiązującym w dacie podjęcia uchwały/. Odesłanie do wymienionych przepisów oznacza, że zasady ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego są takie same, jak zasady ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent. Prawo wyboru okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych ograniczone jest w przypadku ustalania podstawy wymiaru kapitału początkowego do lat 1980-1998. Zainteresowanemu pozostawiony jest wybór okresu, z którego podstawa wymiaru składek przyjmowana jest do podstawy wymiaru kapitału początkowego, tylko w granicach określonych powołanymi przepisami, co oznacza, że okres ten nie może być ani dłuższy, ani krótszy niż 10 lat i że z tego dziesięcioletniego okresu nie mogą być wyłączone żadne okresy. W szczególności nie są wyłączone okresy, w których zainteresowany nie podległ ubezpieczeniu społecznemu i w związku z tym nie osiągał dochodów, które mogłyby stanowić podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Wynika to z regulacji zawartej w art. 16 ust. 1, który stanowi, że przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych przyjmuje się lata kalendarzowe następujące

bezpośrednio po sobie, chociażby ubezpieczony w niektórych z tych lat przez okres roku lub w okresie krótszym niż rok nie pozostawał w ubezpieczeniu. Jeżeli w okresie ostatnich 20 lat występowały przerwy w ubezpieczeniu, zainteresowany, chcąc osiągnąć najkorzystniejszy wskaźnik podstawy wymiaru, może wybrać taki okres kolejnych 10 lat, w którym przerwy były najkrótsze.

Wyjątki od tej ogólnej zasady określone są w art. 17 ust. 1 i 3. Pierwszy z tych przepisów stanowi, że jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1-4, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się podstawę wymiaru składek za okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu. Ubezpieczeni, o których mowa w art. 58 ust. 1 pkt 1-4, są to osoby, które w dacie upływu ostatniego dwudziestolecia miały nie więcej niż 30 lat. W stosunku do takich osób ustawodawca zakłada, że okres ubezpieczenia od momentu, w którym mogły podjąć zatrudnienie lub inną działalność podlegającą ubezpieczeniu, może być ze względu na ich wiek krótszy niż 10 lat. Osoby, które mogły zacząć podlegać ubezpieczeniu później niż 10 lat wstecz przed upływem ostatniego dwudziestolecia, nie mają możliwości wyboru kolejnych 10 lat kalendarzowych. Zawarte w omawianym przepisie zastrzeżenie, że stosuje się go do ubezpieczonych, którym nie można ustalić podstawy wymiaru na zasadach ogólnych, nie odnosi się do osób, które z różnych przyczyn w kolejnych dziesięciu latach miały przerwy w ubezpieczeniu i ich okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu był krótszy niż 10 lat. W stosunku do takich osób można bowiem ustalić podstawę wymiaru na zasadach określonych w art. 15 ust. 1 przy zastosowaniu art. 16. Przepis art. 17 ust. 1 ma zastosowanie do osób, których okres podlegania ubezpieczeniu nie mógł obejmować przynajmniej 10 lat. Dotyczy więc osób, które w dniu 31 grudnia 1998 r. miały nie więcej niż 30 lat i to tylko tych, których okres podlegania ubezpieczeniu jest krótszy niż 10 lat.

Na podstawie art. 17 ust. 3 omówione wyżej zasady stosuje się odpowiednio, jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru renty w myśl art. 15 ust. 1 dla ubezpieczonego, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5, z powodu pełnienia zastępczej służby wojskowej, odbywania czynnej służby wojskowej albo korzystania z urlopu wychowawczego. Ubezpieczonym, o którym mowa w art. 58 ust. 1 pkt 5 jest osoba, która w dniu upływu ostatniego dwudziestolecia, miała więcej niż 30 lat. Przepis ma zastosowanie do osób, których okres ubezpieczenia musiał być krótszy niż 10 lat nie ze względu na wiek, lecz ze względu na niezależne od nich przeszkody - pełnienie zastępczej lub czynnej służby wojskowej albo korzystanie z urlopu wychowawczego. Także w stosunku do tych osób przy ustalaniu podstawy wymiaru uwzględnia się okres faktycznego podlegania ubezpieczeniu tylko wówczas, gdy nie jest możliwe ustalenie podstawy wymiaru na zasadach ogólnych, a więc nie do wszystkich osób, które kiedykolwiek odbywały czynną lub zastępczą służbę wojskową albo korzystały z urlopu wychowawczego.”

Ustalenie kapitału początkowego z 9 lat byłoby możliwe w przypadku M. M. gdyby okres jej ubezpieczenia musiał być krótszy niż 10 lat tylko z powodu korzystania z urlopu wychowawczego.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Postępowanie w przedmiocie odwołania od decyzji z dnia 23 lipca 2012 roku zostało umorzone na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.